BİRİNCİ BÖLÜM

TERÖRİZM VE DEVLET DESTEKLİ ULUSLARARASI TERÖRİZM

I. GENEL OLARAK TERÖR VE TERÖRİZM 7

1. TANIM 7

A. Terör ve Terörizm Kavramları 7

B. Terörizmin Tanımlanması Sorunu 8

a. Tanımlama Sorununun Temel Nedenleri 12

aa. Siyasî Nedenler 12

bb. Uluslararası Hukuktan Kaynaklanan Nedenler 17

aaa. Self Determinasyon Hakkı ve Ulusal Kurtuluş Hareketleri 17

bbb. Terörizm ve Diğer Şiddet Eylemleri 25

(a). Savaş 25

(b). Gerilla Hareketleri 27

(c). Devlet Terörü 30

(d). Devrim 32

b. Terörizm Hakkında Yapılmış Çeşitli Tanımlar ve Bunların Değerlendirilmesi 32

2. TERÖRİZMİN TARİHİ GELİŞİMİ 38

3. TERÖRİZMİN TEMEL ÖZELLİKLERİ 40

A. Terörizmin Nedenleri 40

B. Terörizmin Amacı ve Hedefleri 44

C. Terörizmin Yöneldiği Hedefler ve Uyguladığı Yöntemler 46

D. Terörizmin Sonuçları 49

a. Siyasî Sonuçları 49

b. Maddî ve Sosyal Yapıya Yönelik Sonuçları 50

E. TERÖRİZMİN TÜRLERİ 51

a. Ulusal Terörizm 52

b. Uluslararası Terörizm 52

aa. Devlet Destekli Olmayan Uluslararası Terörizm 54

bb. Devleti Destikli Uluslararası Terörizm 54

II. DEVLET DESTEKLİ ULUSLARARASI TERÖRİZM 57
1. TERÖRİZME YÖNELİK DEVLET DESTEĞİNİN KAPSAMI 57
A. Devletin Terörizme Sponsor Olması 59
B. Devletin Terörizme Yönelik Fiili Destekte Bulunması 60
C. Devletin Terörist Faaliyetlere Müsamaha Göstermesi 61
D. Devletin Terörist Faaliyitlerle Mücadele Etme Konusunda Yetersiz Kalması 61

III. DEVLET DESTEKLİ TERÖRİZMLE MÜCADELE YOLLARI 62
1. BARIŞÇI YOLLAR 62
A. Hukukî Yollar 63
a. İç Hukuk Yollarının Kullanılması 63
b. Uluslararası Hukuk Yollarının Kullanılması 67
aa. Andlaşmalar Yapılması 67
bb. Suçluların İadesinin Sağlanması 70
cc. Uluslararası Mahkemeler Kurulması 74
B. Siyasî, Ekonomik ve Diplomatik Yollar 78
2. KUVVET KULLANMAYA DAYALI YOLLAR 80

İKİNCİ BÖLÜM
DEVLET DESTEKLİ TERÖRİZME KARŞI DEVLETİN ÜLKESİ DIŞINDA KUVVET KULLANMASI

I. ULUSLARARASI HUKUKTA KUVVET KULLANMA YASAĞI VE İSTİSNALARI 85
1. GENEL OLARAK KUVVET KULLANMA YASAĞI 85
A. BM Andlaşması Çerçevesinde Kuvvet Kullanma Yasağı 85
a. Yasağın Niteliği 87
b. Yasağın Kapsamı 88
c. Kuvvet Kullanma Yasağı Kapsamına Giren Hukuka Aykırı Fiiller 92
aa. Kuvvet Kullanma Tehdidi 92
bb. Kuvvet Kullanma 93
aaa. Saldırı 93
bbb. Silahlı Saldırı 93
ccc. Müdahale 100
B. Uluslararası Örf ve Adet Hukuku Çerçevesinde Kuvvet Kullanma Yasağı 101
2. KUVVET KULLANMA YASAĞININ İSTİSNALARI 102
A. Meşru Müdafaa Hakkı 103
B. Birleşmiş Milletler Kararı ile Kuvvet Kullanma 103

II. MEŞRU MÜDAFAA HAKKINA DAYANARAK DEVLET DESTEKLİ TERÖRİZME KARŞI KUVVET KULLANMA 104

1. TERÖRİZM VE MEŞRU MÜDAFAA HAKKI 104
A. Meşru Müdafaa Hakkını Dar Yorumlayan Yaklaşım 106
B. Meşru Müdafaa Hakkını Geniş Yorumlayan Yaklaşım 107
C. Meşru Müdafaa Hakkının Yorumunda Orta Yolu Benimseyen Yaklaşım 113
2. TERÖRİZME KARŞI KUVVET KULLANMANIN MEŞRU MÜDAFAA HAKKININ ŞARTLARI BAKIMINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ 115
A. Terörist Eylemlerin ve Terörizme Yönelik Devlet Desteğinin Silahlı Saldırı Kavramı Çerçevesinde Değerlendirilmesi 115
a. Terörist Eylemlerin Silahlı Saldırı Olarak Kabul Edilip Edilemeyeceği 116
aa. Devlet Dışı Aktörlerin Gerçekleştirdiği Eylemlerin Silahlı Saldırı Kabul Edilip Edilemeyeceği 116
bb. Terörist Eylemlerin Silahlı Saldırı Olarak Kabul Edilmesi İçin Taşıması Gereken Özellikler 120
cc. Olayların Toplamı Teorisine Dayanarak Terörist Eylemlerin Silahlı Saldırı Kabul Edilmesi 123
b. Terörizme Yönelik Devlet Desteği ve Terörist Eylemlerin Devlete İsnat Edilip Edilemeyeceği 125
aa. Devlet Destekli Uluslararası Terörizm Konusunda Devletlerin Yükümlülüğü 127
aaa. Doğrudan Destek Vermeme Yükümlülüğü 128
bbb. Dolaylı Destek Vermeme Yükümlülüğü 130
bb. Terörist Eylemler Karşısında Devletlerin Sorumluluğu 133
aaa. Sorumluluğun Türleri 135
(a). Doğrudan Sorumluluk 135
(b). Dolaylı Sorumluluk 138
bbb. Yargı Kararlarında Terörist Eylem Nedeniyle Devletlerin Sorumluluğunun Doğması Hakkında Belirlenen Ölçütler 141
(a). Nikaragua Davası ve Etkili Denetim Ölçütü 141
(b). Tadic Davası ve Bütünsel Denetim Ölçütü 143
(c). Tahran'daki Rehineler Davası ve Onaylama Ölçütü .. 146
cc. Terörist Eylemlerin Devlete İsnat Edilmesi 148
B. Terörizme Karşı Kuvvet Kullanmanın Meşru Müdafaa Hakkının Diğer Şartları Bakımından Değerlendirilmesi 149
a. Terörist Eylemlere Karşı Kuvvet Kullanmanın Gerekli Olması 150
b. Terörist Eylemlere Karşı Kullanılan Kuvvetin Orantılı Olması 153
aa. Misli ile Mukabelede Bulunulmasını Savunan Yaklaşım 154
bb. Verilecek Cevabın Geçmişte Gerçekleşen Eylemlerin Tümünün Göz Önüne Alınarak Belirlenmesi Gerektiğini Savunan Yaklaşım 154

cc. Terörist Tehdidin Bir Bütün Olarak Ele Alınması ve Caydırıcı Nitelikte Bir Cevabın Verilmesi Gerektiğini Savunan Yaklaşım 155
c. Aciliyet Şartı 157
d. Güvenlik Konseyine Bilgi Verme Zorunluluğu 160

III. SİLAHLI SALDIRI BOYUTUNA ULAŞMAYAN TERÖRİST EYLEMLER KARŞISINDA ÖNLEYİCİ MEŞRU MÜDAFAA VE KARŞI ÖNLEMLERE BAŞVURMA HAKKI 165
1. ÖNLEYİCİ MEŞRU MÜDAFAA 166
2. KARŞI ÖNLEMLERE BAŞVURMA HAKKI 173

IV. TERÖRİZME KARŞI BİRLEŞMİŞ MİLLETLER GÜVENLİK KONSEYİ KARARI İLE KUVVET KULLANMA 176

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TERÖRİST EYLEMLER KARŞISINDA DEVLETLERİN UYGULAMALARI

I. TERÖRİSTLERE VE TERÖR ÖRGÜTLERİNE KARŞI GERÇEKLEŞTİRİLEN FİİLİ UYGULAMALAR 181
1. TERÖRİSTLERE KARŞI GERÇEKLEŞTİRİLEN FİİLİ UYGULAMALAR 181
A. Şüpheli Teröristlerin Zorla Ele Geçirilmesi 181
a. Şeyh Obeid'in Kaçırılması 184
b. Fawaz Yunus'un Kaçırılması 185
c. Lübnan Yolcu Uçağının Zorla İsrail'e İndirilmesi 185
d. Achille Lauro Olayı 186
B. Teröristlere Karşı Suikast Düzenlenmesi 191
a. Halil El Vezir Suikastı 193
b. Şeyh Yasin Suikastı 194
2. TERÖR ÜSLERİNE KARŞI KUVVET KULLANIMINA BAŞVURULMASI 195
A. İsrail'in Tunus'ta Bulunan FKÖ Karargahına Yönelik Hava Harekâtı 195
B. Türkiye'nin Kuzel Irak'ta Bulunan Terörist Kamplara Karşı Gerçekleştirdiği Harekât 196

II. TERÖRİZME KARIŞTIĞI İDDİA EDİLEN DEVLETLERE KARŞI KUVVET KULLANIMINA BAŞVURULMASI 199
1. 1986 LİBYA HAREKÂTI 199
A. Harekâtın Gerekçesi 199
B. Uluslararası Toplumun Harekâta Yaklaşımı 202
C. Harekâtın Uluslararası Hukuk Açısından Değerlendirilmesi 204
a. Doktrinde İleri Sürülen Görüşler 204

b. Genel Bir Değerlendirme 206
2. 1993 IRAK HAREKÂTI 209
A. Harekâtın Gerekçesi 210
B. Uluslararası Toplumun Harekâta Yaklaşımı 211
C. Harekâtın Uluslararası Hukuk Açısından Değerlendirilmesi 213
a. Doktrinde İleri Sürülen Görüşler 213
b. Genel Bir Değerlendirme 214
3. 1998 AFGANİSTAN VE SUDAN HAREKÂTLARI 218
A. Harekâtların Gerekçesi 219
B. Uluslararası Toplumun Harekâtlara Yaklaşımı 222
C. Harekâtların Uluslararası Hukuk Açısından Değerlendirilmesi 224
a. Doktrinde İleri Sürülen Görüşler 224
b. Genel Bir Değerlendirme 225
4. 11 EYLÜL EYLEMLERİ VE KALICI ÖZGÜRLÜK HAREKÂTI 230
A. Harekâtın Gerekçesi 231
B. Uluslararası Toplumun 11 Eylül Eylemlerine ve Kalıcı Özgürlük Harekâtına Yaklaşımı 235
C. Harekâtın Uluslararası Hukuk Açısından Değerlendirilmesi 239
a. Doktrinde İleri Sürülen Görüşler 239
b. Güvenlik Konseyinin VII. Bölüm Çerçevesinde Kuvvet Kullanımına İzin Verip Vermediği 241
c. Harekâtın İnsanî Amaçla Müdahale ve Dost Bir Devletin Hükümetinin Daveti Üzerine Gerçekleştirilip Gerçekleştirilemeyeceği 244
d. Harekâtın Haklı Bir Meşru Müdafaa Uygulaması Olup Olmadığı ..246
aa. 11 Eylül Eylemlerinin Silahlı Saldırı Şartı Bakımından Değerlendirilmesi 249
bb. Eylemlerin Taliban Yönetimine İsnat Edilip Edilemeyeceği 251
cc. Harekâtın Meşru Müdafaa Hakkının Diğer Şartları Bakımından Değerlendirilmesi 254
D. Harekâtın Örf ve Âdet Hukukuna Etkileri Bakımından Değerlendirilmesi 257